षष्ठमः प्रश्नः

॥तैत्तिरीय ब्राह्मणम्॥

॥षष्ठमः प्रश्नः॥

॥ तैत्तिरीयब्राह्मणे द्वितीयाष्टके षष्टः प्रपाठकः॥

स्वाद्वीं त्वाँ स्वादुनाँ। तीव्रां तीव्रेणं। अमृतांम्मृतेन। मधुंमतीं मधुंमता। सृजामि स॰ सोमेन। सोमोंऽस्यश्विभ्यां पच्यस्व। सरंस्वत्यै पच्यस्व। इन्द्रांय सुत्राम्णं पच्यस्व। परीतो षिश्चता सुतम्। सोमो य उत्तम॰ ह्विः॥१॥

द्धन्वा यो नर्यो अप्स्वंन्तरा। सुषाव सोम्मिद्रंभिः। पुनातुं ते पिर्स्रुतम्। सोम् सूर्यस्य दुह्ति। वारेण् शर्श्वता तनां। वायुः पूतः पिवत्रंण। प्राङ्ख्सोमो अतिंद्रुतः। इन्द्रंस्य युज्यः सखां। वायुः पूतः पिवत्रंण। प्रत्यङ्ख्सोमो अतिंद्रुतः॥२॥ इन्द्रंस्य युज्यः सखां। ब्रह्मं क्षत्रं पेवते तेजं इन्द्रियम्। सुरया सोमः सुत आसुंतो मदांय। शुक्रेणं देव देवताः पिपृग्धि। रसेनात्रं यजंमानाय धेहि। कुविदङ्ग यवंमन्तो यवंश्चित्। यथा दान्त्यंनुपूर्वं वियूयं। इहेहैषां कृणुत् भोजंनानि। ये ब्रहिषो नमोवृक्तिं न जग्मः। उपयामगृहीतोऽस्यश्विभ्यां त्वा जुष्टं गृह्णामि॥३॥

सरंस्वत्या इन्द्रांय सुत्राम्णें। एष ते योनिस्तेजंसे त्वा। वीर्याय त्वा बलांय त्वा। तेजोंऽसि तेजो मिये धेहि। वीर्यमसि वीर्यं मियं धेहि। बलंमिस् बलं मियं धेहि। नाना हि वां देवहिंत्र सदंः कृतम्। मा सर्भृक्षाथां पर्मे व्योमन्। सुरा त्वमिसं शुष्मिणी सोमं एषः। मा मां हिर्सीः स्वां योनिमाविशन्॥४॥ उपयामगृहीतोऽस्याश्विनं तेजंः। सार्स्वतं वीर्यम्। ऐन्द्रं बलम्। एष ते योनिर्मोदाय त्वा। आन्नन्दायं त्वा महंसे त्वा। ओजोऽस्योजो मियं धेहि। मन्युरंसि मन्युं मियं धेहि। महोऽसि महो मियं धेहि। सहोऽसि सहो मियं धेहि। या व्याघ्रं विषूचिका। उभौ वृकं च रक्षंति। श्येनं पंत्तित्रणर्रं सिर्हम्। सेमं पात्वर्रहंसः। सम्पृचंः स्थ सं मां भृद्रेणं पृङ्कः। विपृचंः स्थ वि मां पाप्मनां पृङ्कः॥५॥

हिनः प्रत्यङ्ख्सोमो अतिहतो गृह्णम्याविशन्विष्विका पश्चं चा——[१]
सोमो राजाऽमृतर् सुतः। ऋजीषेणांजहान्मृत्युम्। ऋतेनं
सत्यिमंन्द्रियम्। विपानर् शुक्रमन्धंसः। इन्द्रंस्थेन्द्रियम्।
इदं पयोऽमृतं मधुं। सोमंमुद्धो व्यंपिबत्। छन्दंसा हुर्सः
शुंचिषत्। ऋतेनं सत्यिमंन्द्रियम्। अद्धः क्षीरं व्यंपिबत्॥६॥
कुङ्गंिङ्गर्सो धिया। ऋतेनं सत्यिमंन्द्रियम्। अन्नांत्पिर्स्रुतो
रसम्। ब्रह्मणा व्यंपिबत् क्षुत्रम्। ऋतेनं सत्यिमंन्द्रियम्।
रेतो मूत्रं विजंहाति। योनिं प्रविशदिन्द्रियम्। गर्भो
जरायुणाऽऽवृंतः। उत्वं जहाति जन्मंना। ऋतेनं
सत्यिमंन्द्रियम्॥७॥
वेदंन रूपे व्यंकरोत्। सतासती प्रजापंतिः। ऋतेनं

स्त्यमिन्द्रियम्। सोमेन सोमौ व्यंपिबत्। सुतासुतौ प्रजापितः। ऋतेनं स्त्यमिन्द्रियम्। दृष्ट्वा रूपे व्याकरोत्। सत्यानृते प्रजापितः। अश्रंद्धामनृतेऽदंधात्। श्रद्धाः सत्ये प्रजापितः। ऋतेनं सत्यमिन्द्रियम्। दृष्ट्वा परिस्रुतो रसम्। श्रुक्रेणं शुक्रं व्यंपिबत्। पयः सोमं प्रजापितः। ऋतेनं सत्यमिन्द्रियम्। इतं सत्यमिन्द्रियम्। विपानः श्रुक्रमन्धंसः। इन्द्रंस्येन्द्रियम्। इदं पयोऽमृतं मधुं॥८॥

अद्यः क्षीरं व्यपिवृज्जनमंनर्तनं स्त्यमिन्द्रियः श्रृद्धाः स्त्ये प्रजापितर्ष्टौ चं॥——[२]
सुरावन्तं बर्हिषदः सुवीरम्ं। युज्ञः हिन्वन्ति महिषा
नमोभिः। दधानाः सोमन्दिवि देवतास्। मदेमेन्द्रं यजमानाः
स्वर्काः। यस्ते रसः सम्भृत ओषधीषु। सोमस्य
शुष्मः सुरया सुतस्य। तेनं जिन्व यजमानं मदेन।
सरस्वतीमश्विनाविन्द्रमग्निम्। यमश्विना नमुंचेरासुरादिध।
सरस्वत्यसनोदिन्द्रियायं॥९॥

इमन्तर शुक्रं मधुमन्तमिन्दुम्। सोम्र् राजानिम्ह भक्षयामि। यदत्रं रिप्तर रिसनंः सुतस्यं। यदिन्द्रो अपिंबुच्छचींभिः। अहन्तदंस्य मनसा शिवेनं। सोम्र् राजानिम्ह भक्षयामि। पितृभ्यः स्वधाविभ्यः स्वधा नमः। पितामहेभ्यः स्वधाविभ्यः स्वधा नमः। प्रपितामहेभ्यः स्वधाविभ्यः स्वधा नमः। अक्षन्यितरः॥१०॥

अमीमदन्त पितरंः। अतींतृपन्त पितरंः। अमींमृजन्त पितरंः।

पितंरः शुन्धंध्वम्। पुनन्तुं मा पितरः सोम्यासः। पुनन्तुं मा पितामहाः। पुनन्तु प्रपितामहाः। पवित्रेण शतायुंषा। पुनन्तुं मा पितामहाः। पुनन्तु प्रपितामहाः॥११॥

प्वित्रेण श्तायुंषा। विश्वमायुर्व्यश्यवै। अग्न आयू श्रिष् पवसेऽग्ने पर्वस्व। पर्वमानः सुवर्जनः पुनन्तुं मा देवजनाः। जातंवेदः प्वित्रंवद्यत्तं प्वित्रंम्रचिषिं। उभाभ्यान्देव सवितर्वेश्वदेवी पुनती। ये संमानाः समंनसः। पितरों यम्राज्ये। तेषां लोकः स्वधा नमः। यज्ञो देवेषुं कल्पताम्॥१२॥

ये संजाताः समंनसः। जीवा जीवेषुं मामकाः। तेषा् श्रभीमीयं कल्पताम्। अस्मिँ छोके शतः समाः। द्वे स्रुती अंशणवं पितृणाम्। अहन्देवानांमुत मर्त्यांनाम्। याभ्यांमिदं विश्वमेजत्समेति। यदंन्त्रा पितरं मातरं च। इदः हिवः प्रजनंनं मे अस्तु। दर्शवीरः सर्वगणः स्वस्तयः। आत्मसिनं प्रजासिनं। पृशुसन्यंभयसिनं लोक्सिनं। अग्निः प्रजां बंहुलां में करोत्। अन्नं पयो रेतां अस्मासुं धत्त। रायस्पोष्मिष्मूर्जम्समासुं दीधर्तस्वाहां॥१३॥

इन्द्रियायं पितरंः शतायुंषा पुनन्तुं मा पितामहाः पुनन्तु प्रपितामहाः कल्पता स्वस्तये पश्चं

सीसेन तत्रुं मनसा मनीषिणंः। ऊर्णासूत्रेणं क्वयों वयन्ति।

अश्विनां युज्ञश् संविता सरेस्वती। इन्द्रेस्य रूपं वर्रणो भिष्ठयन्। तदंस्य रूपममृतुश् शचींभिः। तिस्रोऽदंधुर्देवताः सश्रगुणाः। लोमांनि शष्पैर्बहुधा न तोकांभिः। त्वगंस्य माश्समंभवन्न लाजाः। तद्श्विनां भिषजां रुद्रवंतिनी। सरेस्वती वयति पेशो अन्तरः॥१४॥

अस्थिं मृज्ञानं मासंरैः। कारोत्रेण दर्धतो गवाँन्त्वचि। सरंस्वती मनंसा पेश्लं वसुं। नासंत्याभ्यां वयति दर्शतं वपुः। रसं परिस्रुता न रोहितम्। नृग्नहुर्धीर्स्तसंर्न्न वेमं। पर्यसा शुक्रम्मृतं जनित्रम्। सुरंया मूत्रांज्ञनयन्ति रेतः। अपामंतिन्दुर्मतिं बाधंमानाः। ऊवंध्यं वातर्थ सबुवन्तदारात्॥१५॥

इन्द्रेः सुत्रामा हृदेयेन सृत्यम्। पुरोडाशेन सिवृता जंजान। यकृत्क्रोमानं वरुणो भिष्ज्यन्। मतुस्रे वायुव्यैर्न मिनाति पित्तम्। आन्नाणि स्थाली मधु पिन्वमाना। गुदा पात्राणि सुद्धा न धेनुः। श्येनस्य पत्रं न प्लीहा श्रचीभिः। आसन्दी नाभिरुदरं न माता। कुम्भो विनिष्ठुर्जनिता श्रचीभिः। यस्मिन्नग्रे योन्यां गर्भो अन्तः ॥१६॥

प्राशीर्व्यक्तः शतधार् उत्संः। दुहे न कुम्भी र स्वधां पितृभ्यंः। मुख्र सदंस्य शिर् इत्सदेन। जिह्वा पवित्रमिश्वना सर सरस्वती। चप्पन्न पायुर्भिषगंस्य वार्तः। वस्तिर्न शेपो हरसा तर्स्वी। अश्विभ्यां चक्षुंरमृतं ग्रहाँभ्याम्। छागेन् तेजों ह्विषां शृतेनं। पक्ष्मांणि गोधूमैः क्वेरुतानिं। पेशो न शुक्रमसितं वसाते॥१७॥

अविर्न मेषो नृसि वीर्याय। प्राणस्य पन्थां अमृतो ग्रहाँभ्याम्। सर्रस्वत्युप्वाकैंर्व्यानम्। नस्यांनि बर्हिर्बदेरैर्जजान। इन्द्रस्य रूपमृष्मो बलाय। कर्णाभ्याः श्रोत्रंममृतङ्ग्रहाँभ्याम्। यवा न बर्हिर्भुवि केसराणि। कर्कन्धं जज्ञे मधुं सार्घं मुखाँत्। आत्मन्नुपस्थे न वृकंस्य लोमं। मुखे श्मश्रृंणि न व्यांघ्रलोमम्॥१८॥

केशा न शीर्षन् यशंसे श्रिये शिखाँ। सिर्हस्य लोम् त्विषिरिन्द्रियाणि। अङ्गाँन्यात्मिन्धिषजा तद्धिनाँ। आत्मान्मङ्गैः सम्धात्सरंस्वती। इन्द्रंस्य रूपर्श्वतमान्मायुः। चन्द्रेण् ज्योतिर्मृतन्दधाना। सरंस्वती योन्याङ्गर्भम्नतः। अधिभ्यां पत्नी सुकृतं बिभर्ति। अपार्र्रसेन् वर्रुणो न साम्नां। इन्द्रई श्रिये जनयंत्रप्सु राजां। तेर्जः पश्नार् ह्विरिन्द्रियावंत्। परिस्नुता पर्यसा सार्घं मधुं। अधिभ्यांन्दुग्धं भिषजा सरंस्वत्या सुतासुताभ्यांम्। अमृतः सोम् इन्द्ः॥१९॥

अन्तरं आराद्न्तर्वसाते व्याघ्रलोमर राजां चृत्वारिं च॥————[४]

मित्रों ऽसि वर्रुणो ऽसि। समृहं विश्वैंद्वैः। क्षुत्रस्य नाभिंरसि। क्षुत्रस्य योनिरसि। स्योनामा सींद। सुषदामा सींद। मा त्वां हिश्सीत्। मा मां हिश्सीत्। निषंसाद धृतव्रंतो वर्रुणः। पस्त्यांस्वा॥२०॥

साम्रांज्याय सुक्रतुंः। देवस्यं त्वा सिवृतुः प्रंस्वे। अश्विनौर्बाहुभ्याम्। पूष्णो हस्ताभ्याम्। अश्विनोर्भेषंज्येन। तेजंसे ब्रह्मवर्चसायाभिषिश्चामि। देवस्यं त्वा सिवृतुः प्रंस्वे। अश्विनौर्बाहुभ्याम्। पूष्णो हस्ताभ्याम्। सरंस्वत्यै भैषंज्येन॥२१॥

वीर्यायान्नाद्यांयाभिषिश्चामि। देवस्यं त्वा सिवृतुः प्रस्वे। अश्विनौर्बाहुभ्याम्। पूष्णो हस्ताभ्याम्। इन्द्रस्येन्द्रियेणं। श्रिये यशंसे बलांयाभिषिश्चामि। कोऽसि कत्मोऽसि। कस्मैं त्वा कार्यं त्वा। सृश्लोकाँ (४) सुमंङ्गलाँ (४) सत्यंराजा (३) न्। शिरों मे श्रीः॥२२॥

यशो मुखम्। त्विषिः केशाँश्च श्मश्रूणि। राजां मे प्राणोऽमृतम्। सम्राद्वक्षुः। विराद्धोत्रम्। जिह्वा में भृद्रम्। वाङ्गहंः। मनों मृन्युः। स्वराङ्गामंः। मोदाः प्रमोदा अङ्गुलीरङ्गांनि॥२३॥

चित्तं मे सहंः। बाहू मे बर्लमिन्द्रियम्। हस्तौ मे कर्म वीर्यम्। आत्मा क्षत्रमुरो ममं। पृष्टीर्मे राष्ट्रमुदर्म स्मौ। ग्रीवाश्च श्रोण्यौ। ऊरू अर्बी जानुनी। विशो मेऽङ्गानि सुर्वतंः। नाभिर्मे चित्तं विज्ञानम्। पायुर्मेऽपंचितिर्भसत्॥२४॥ आन्न्द्न्न्दावाण्डौ में। भगः सौभांग्यं पसंः। जङ्गांभ्यां प्रद्यां धर्मोंऽस्मि। विशि राजा प्रतिष्ठितः। प्रतिं क्षुत्रे प्रतितिष्ठामि राष्ट्रे। प्रत्यश्चेषु प्रतितिष्ठामि गोषुं। प्रत्यङ्गेषु प्रतितिष्ठाम्यात्मन्। प्रति प्राणेषु प्रतितिष्ठामि पुष्टे। प्रति द्यावांपृथिव्योः। प्रतितिष्ठामि यज्ञे॥२५॥

त्रया देवा एकांदश। त्रयस्त्रिष्शाः सुराधंसः। बृह्स्पतिंपुरोहिताः। देवस्यं सिवृतुः सवे। देवा देवैरंवन्तु मा। प्रथमा द्वितीयैः। द्वितीयौंस्तृतीयैः। तृतीयौः स्त्येनं। स्त्यं यज्ञेनं। यज्ञो यज्ञंभिः॥२६॥

यजूर्षेषि सामंभिः। सामाँन्यृग्भिः। ऋचीं याज्यांभिः। याज्यां वषद्गारेः। वृषद्गारा आहुंतिभिः। आहुंतयो मे कामान्त्समंधयन्तु। भूः स्वाहाँ। लोमांनि प्रयंतिममं। त्वङ्ग आनंतिरागंतिः। मार्सं म् उपनितः। वस्वस्थि। मुज्जा म् आनंतिः॥२७॥

पस्त्यांस्वा सरंस्वत्ये भेषंज्येन श्रीरङ्गानि भ्सद्यज्ञे यज्ञी यज्ञीर्भरुपंनितिर्दे चं ——[५] यद्देवा देवहेर्डनम्। देवासश्चकुमा व्यम्। अग्निर्मा तस्मादेनंसः। विश्वान्मुश्चत्व १ हं सः। यदि दिवा यदि नक्तम्। एना १ सि चकुमा व्यम्। वायुर्मा तस्मादेनंसः। विश्वान्मुश्चत्व १ हं सः। यदि जाग्रद्यदि स्वप्ने॥ एना १ सि चकुमा व्यम्॥ व्यम्॥ २८॥

सूर्यो मा तस्मादेनंसः। विश्वान्मुश्चत्व १ हंसः। यद्ग्रामे यदरंण्ये।

यत्सभायां यदिन्द्रिये। यच्छूद्रे यद्र्यें। एनंश्चकृमा व्यम्। यदेक्स्याधि धर्मणि। तस्यांवयजंनमिस। यदापो अघ्निया वरुणेति शपांमहे। ततो वरुण नो मुश्च॥२९॥ अवंभृथ निचङ्कण निचेरुरंसि निचङ्कण। अवं देवैर्देवकृंतमेनोंऽयाट। अव मर्त्येर्मर्त्यकृतम्। उरोरा नो देव रिषस्पांहि। सुमित्रा न आप ओषंधयः सन्तु। दुर्मित्रास्तस्मै भूयासुः। यौऽस्मान्द्वेष्टिं। यं चं व्यं द्विष्मः। द्रुपदादिवेन्मुंमुचानः। स्विन्नः स्नात्वी मलांदिव॥३०॥

पूतं प्वित्रेणेवाज्यम्। आपंः शुन्धन्तु मैनंसः। उद्घयन्तमंस्प्पि। पश्यंन्तो ज्योतिरुत्तंरम्। देवन्देवत्रा सूर्यम्। अगंन्म ज्योतिरुत्तमम्। प्रतियुतो वरुणस्य पाशंः। प्रत्यंस्तो वरुणस्य पाशंः। प्रतियुतो वरुणस्य पाशंः। प्रत्यंस्तो वरुणस्य पाशंः। एधौऽस्येधिषीमिहिं। समिदंसि ॥३१॥ तेजोऽसि तेजो मियं धेहि। अपो अन्वंचारिषम्। रसेन् समंसृक्ष्मिहि। पर्यस्वा अग्र आगंमम्। तं मा स॰सृंज वर्चसा। प्रजयां च धनेन च। समावंवित पृथिवी। समुषाः। समु सूर्यः। समु विश्वंमिदञ्जगंत्। वैश्वान्रज्योतिर्भूयासम्। विभुङ्कामं व्यंश्जवे। भूः स्वाहां॥३२॥ स्वप्न एत्रंसि चकृमा वर्ष मृश्च मलांदिव स्मिदंसि जग्त्रीणि च॥———[६]

होतां यक्षत्सिमधेन्द्रंमिडस्पदे। नाभां पृथिव्या अधि। दिवो

वर्ष्मन्त्समिध्यते। ओजिंष्ठश्चर्षणी सहान्। वेत्वाज्यंस्य

होत्यंजं। होतां यक्ष्तन्नूनपांतम्। ऊतिभि्जेतांर्मपंराजितम्। इन्द्रं देव र सुंव्विदम्। पृथिभिर्मधुंमत्तमैः। नराश रसेंन् तेजंसा॥ ३३॥

वेत्वाज्यंस्य होत्रयंजं। होतां यक्ष्विद्धांभिरिन्द्रंमीडितम्। आजुह्वांनुममर्त्यम्। देवो देवैः सवींर्यः। वज्रंहस्तः पुरन्द्रः। वेत्वाज्यंस्य होत्यंजं। होतांयक्षद्वर्हिषीन्द्रंन्निषद्वरम्। वृष्भन्नर्यापसम्। वसुंभीरुद्रैरांदित्यैः। स्युग्भिंर्बर्हिरासंदत्॥३४॥

वेत्वाज्यंस्य होत्यंजं। होतां यक्षदोजो न वीर्यम्। सहो द्वार् इन्द्रंमवर्धयन्। सुप्रायणा विश्रंयन्तामृतावृधंः। द्वार् इन्द्रांय मीदुषें। वियन्त्वाज्यंस्य होत्यंजं। होतां यक्षदुषे इन्द्रंस्य धेनू। सुदुषे मातरौ मही। सवातरौ न तेजंसी। वृत्समिन्द्रंमवर्धताम्॥३५॥

वीतामाज्यंस्य होत्यंजं। होतां यक्षद्दैव्या होतांरा। भिषजा सखांया। ह्विषेन्द्रं भिषज्यतः। कवी देवौ प्रचेतसौ। इन्द्रांय धत्त इन्द्रियम्। वीतामाज्यंस्य होत्यंजं। होतां यक्षत्तिस्रो देवीः। त्रयंस्त्रिधातंवोपसंः। इडा सरस्वती भारंती॥३६॥

महीन्द्रंपत्नीर्ह्विष्मंतीः। वियन्त्वाज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्ष्त्त्वष्टांर्मिन्द्रं देवम्। भिषज्ञं सुयजंङ्गृत्तिश्रयम्। पुरुरूपं सुरेतंसं मघोनिम्। इन्द्रांय त्वष्टा दधंदिन्द्रियाणि। वेत्वाज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्षद्वनस्पतिम्। शुमितारं

श्वतकंतुम्। धियो जोष्टारंमिन्द्रियम्॥३७॥

मध्वां सम्अन्पथिभिः सुगेभिः। स्वदांति ह्व्यं मधुंना घृतेनं। वेत्वाज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्ष्विन्द्र्ड् स्वाहाऽऽज्यंस्य। स्वाहा मेदंसः। स्वाहां स्तोकानांम्। स्वाहा स्वाहांकृतीनाम्। स्वाहां ह्व्यसूंक्तीनाम्। स्वाहां देवा अंज्यपान्। स्वाहेन्द्र होत्राञ्चंषाणाः। इन्द्र आज्यंस्य वियन्तु। होत्र्यंजं॥३८॥

सिमंद्ध इन्द्रं उषसामनीके। पुरोरुचां पूर्वकृद्वांवृधानः। त्रिभिर्देवैस्त्रिष्शता वर्जन्नाहुः। ज्ञ्चानं वृत्रं वि दुरों ववार। नराशक्षः प्रतिशूरो मिमानः। तनूनपात्प्रतिं यज्ञस्य धामं। गोभिर्वपावान्मधुंना सम्अन्। हिरंण्यैश्चन्द्री यंजित प्रचेताः। ईडितो देवैर्हिरंवाक अभिष्टिः। आजुह्वांनो हृविषा शर्धमानः॥३९॥

पुरन्दरो मघवान् वर्ज्ञबाहुः। आयांतु यज्ञमुपंनो जुषाणः। जुषाणो बर्हिर्हिरिवान्न इन्द्रेः। प्राचीनर् सीदत्प्रदिशां पृथिव्याः। उरुव्यचाः प्रथमानः स्योनम्। आदित्येर्क्तं वस्ंिमः स्जोषाः। इन्द्रन्दुरंः कव्ष्यो धावमानाः। वृषाणं यन्तु जनयः सुपत्नीः। द्वारो देवीर्भितो विश्रयन्ताम्। सुवीरां वीरं प्रथमाना महोभिः॥४०॥ उषासानक्तां बृह्ती बृहन्तम्। पर्यस्वती सुदुघे शूरिमन्द्रम्। पेशंस्वती तन्तुंना संव्ययंन्ती। देवानां देवं यंजतः सुरुको। देवा मिमाना मनसा पुरुत्रा। होतांराविन्द्रं प्रथमा सुवाचां। मूर्धन् यज्ञस्य मधुंना दर्धाना। प्राचीनं ज्योतिंरह्विषां वृधातः। तिस्रो देवीर् ह्विषा वर्धमानाः। इन्द्रं जुषाणा वृषंणं न पत्नीः॥४१॥

अच्छिन्नन्तन्तुं पर्यसा सरंस्वती। इडां देवी भारंती विश्वतूँर्तिः। त्वष्टा दधदिन्द्रांय शुष्मम्। अपाकोचिंष्टुर्य्शसे पुरूणिं। वृषा यज्नन्वृषणं भूरिरेताः। मूर्धन् यज्ञस्य समनक्तु देवान्। वनस्पतिरवंसृष्टो न पाशैः। त्मन्यां सम्अञ्छंिमता न देवः। इन्द्रंस्य ह्व्यैर्ज्ठरं पृणानः। स्वदांति ह्व्यं मध्ना घृतेनं। स्तोकानामिन्दुं प्रति शूर इन्द्रंः। वृषायमाणो वृष्भस्तुंराषाट्। घृतप्रुषा मध्ना ह्व्यमुन्दन्। मूर्धन् यज्ञस्यं जुषता् इ् स्वाहां॥४२॥

शर्धमानो महोभिः पत्नीर्घृतेनं चुत्वारिं च॥————[८]

आचंर्षणिप्रा विवेष यन्मां। त॰ स्प्रीचींः। स्त्यिमित्तन्न त्वावा॰ अन्यो अस्ति। इन्द्रं देवो न मर्त्यो ज्यायान्। अहुन्निहं परि्शयांन्मणिः। अवांसृजोऽपो अच्छां समुद्रम्। प्रसंसाहिषे पुरुहूत शत्रून्। ज्येष्ठंस्ते शुष्मं इह रातिरस्तु। इन्द्रा भेर दक्षिणेना वसूंनि। पितः सिन्धूंनामिस रेवतींनाम्। स शेवृंधमिधं धाद्युम्नम्समे। मिहं क्षुत्रं जंनाषाडिंन्द्र तव्यम्। रक्षां च नो मुघोनः पाहि सूरीन्। राये चं नः स्वप्त्या इषे धाः॥४३॥

देवं बर्हिरिन्द्र र सुदेवन्देवैः। वीरवंतस्तीणं वेद्यांमवर्धयत्। वस्तौर्वृतं प्राक्तौर्भृतम्। राया बर्हिष्मतोऽत्यंगात्। वसुवने वसुधेयंस्य वेतु यजं। देवीर्द्वार् इन्द्र सङ्घाते। विङ्वीर्यामंन्नवर्धयन्। आ वत्सेन तरुणेन कुमारेणं चमीविता अपार्वाणम्। रेणुकंकाटन्नुदन्ताम्। वसुवने वसुधेयंस्य वियन्तु यजं॥४४॥

देवी उषासानक्तां। इन्ह्रं यज्ञे प्रयत्यंह्वेताम्। दैवीर्विशः प्रायांसिष्टाम्। सुप्रीते सुधिते अभूताम्। वसुवने वसुधेयंस्य वीतां यजा। देवी जोष्ट्री वसुधिती। देविमन्द्रंमवर्धताम्। अयांव्यन्याघा द्वेषा सि। आन्यावांक्षीद्वसु वार्याणि। यजमानाय शिक्षिते॥४५॥

वसुवने वसुधेयंस्य वीतां यजं। देवी ऊर्जाहंती दुघें सुदुघैं। पयसेन्द्रंमवर्धताम्। इष्मूर्जम्न्याऽवाँक्षीत्। सिध्र्ष्ट् सपीतिम्न्या। नवेन पूर्वन्दयंमाने। पुराणेन नवम्। अधातामूर्जमूर्जाहंती वसु वार्याणि। यजंमानाय शिक्षिते। वसुवने वसुधेयंस्य वीतां यजं॥४६॥

देवा दैव्या होतांरा। देविमन्द्रंमवर्धताम्। हृताघंशः सावाभां ष्ट्रां वसुवार्याणि। यजंमानाय शिक्षितौ। वसुवनं वसुधेयंस्य वीतां यजं। देवीस्तिस्रस्तिस्रो देवीः। पितृमिन्द्रंमवर्धयन्। अस्पृंक्षद्भारंती दिवम्। रुद्रैर्य्जः सरंस्वती। इडा वसुंमती गृहान्॥४७॥

वसुवने वसुधेयंस्य वियन्तु यजं। देव इन्द्रो नराशर्सः।
त्रिव्रूथस्रिवन्धुरः। देविमन्द्रमवर्धयत्। शतेनं शितिपृष्ठानामाहितः।
सहस्रेण प्रवर्तते। मित्रावरुणेदंस्य होत्रमर्हतः। बृह्स्पितः
स्तोत्रम्। अश्विनाऽऽध्वंर्यवम्। वसुवने वसुधेयंस्य वेतु
यजं॥४८॥

देव इन्द्रो वनस्पतिः। हिरंण्यवर्णो मधुंशाखः सुपिप्पृतः। देविमन्द्रंमवर्धयत्। दिव्मग्रेणाप्रात्। आऽन्तिरक्षं पृथिवीमंद १ हीत्। वसुवनं वसुधेयंस्य वेतु यजं। देवं बर्हिवीरितीनाम्। देविमन्द्रंमवर्धयत्। स्वासस्थिमन्द्रेणासंत्रम्। अन्या बर्ही १ ष्यभ्यंभूत्। वसुवनं वसुधेयस्यं वेतु यजं। देवो अग्निः स्विष्टकृत्। देविमन्द्रंमवर्धयत्। स्विष्टं कुर्वन्तिस्वष्टकृत्। स्विष्टं मुव्वन्ति वसुधेयंस्य वेतु यजं॥ ४९॥ वियन्तु यजं शिक्षिते शिक्षिते वसुधेयंस्य वीताँय्यजं गृहान् वेतु यजांभूथ्यद्वं (देवं बर्हिदेवीद्वर्शे देवी उपासानक्तां देवी जोष्ट्री देवी ऊर्जाहंती देवा देव्या होतांरा शिक्षितौ देवीस्तिसस्तिस्रो देवी उपासानकां देवी जोष्ट्री देव इन्द्रो वनस्पतिदेवं बर्हिवीरितीनान्देवो अग्निः स्विष्टंकृद्देवम्। वेतु वियन्तु चतुर्वीत्तमेकौ वियन्तु चतुर्वैत्ववर्धयदवर्धयन्निरंवर्धतामेकौऽ

वर्धयः श्चृतुरंवर्धयत्। वस्तोरा वृत्सेन् दैवीरयावीष १ हृताऽस्पृक्षच्छ्वतेन् दिव १ स्वास्थः स्विष्टः शिक्षिते शिक्षिते शिक्षिते ॥)॥———[१०]

होतां यक्षत्सिमिधाऽग्निमिडस्पदे। अश्विनेन्द्र सरंस्वतीम्। अजो धूम्रो न गोधूमैः क्वंलैभेषजम्। मधु शष्पैर्न तेजं इन्द्रियम्। पयः सोमः परिस्रुतां घृतं मधुं। वियन्त्वाज्यंस्य होत्यंजं। होतां यक्ष्तत्तनूनपात्सरंस्वती। अविंमेषो न भेषजम्। पथा मधुंमृताभंरन्। अश्विनेन्द्रांय वीर्यम्॥५०॥

बदंरैरुप्वाकांभिर्भेष्जन्तोकांभिः। पयः सोमः परिस्रुतां घृतं मधुं। वियन्त्वाज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्षन्नराशरसं न नृग्नहुम्। पितृर् सुरांयै भेष्जम्। मेषः सरंस्वती भिषक्। रथो न चन्द्र्यंश्विनौर्वपा इन्द्रंस्य वीर्यम्। बदंरैरुप्वाकांभिर्भेष्जन्तोकांभिः। पयः सोमः परिस्रुतां घृतं मधुं। वियन्त्वाज्यंस्य होत्र्यजं॥५१॥

होतां यक्षदिडेडित आजुह्वांनः सरंस्वतीम्। इन्द्रं बलेन वर्धयन्। ऋषभेण गवेन्द्रियम्। अश्विनेन्द्रांय वीर्यम्। यवैंः कर्कन्धंभिः। मधुं लाजैर्न मासंरम्। पयः सोमः परिस्रुतां घृतं मधुं। वियन्त्वाज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्षद्वर्हिः सृष्टरीमोर्णम्रदाः। भिषङ्गासंत्या॥५२॥

भिषजाऽिश्वनाऽश्वा शिशुंमती। भिषग्धेनुः सरंस्वती। भिषग्दुह इन्द्रांय भेषजम्। पयः सोमः परिस्नुतां घृतं मधुं। वियन्त्वाज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्षदुरो दिशंः। कुवृष्यों न व्यचंस्वतीः। अश्विभ्यां न दुरो दिशः। इन्द्रो न रोदंसी दुधै। दुहे कामान्त्सरस्वती॥५३॥

अश्विनेन्द्रांय भेषजम्। शुक्रं न ज्योतिरिन्द्रियम्। पयः सोमः परिस्रुतां घृतं मधुं। वियन्त्वाज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्षत्सुपेशंसोषे नक्तन्दिवां। अश्विनां सञ्जानाने। समं जाते सरंस्वत्या। त्विषिमिन्द्रे न भेषजम्। श्येनो न रजंसा हृदा। पयः सोमः परिस्रुतां घृतं मधुं॥५४॥

वियन्त्वाज्यंस्य होत्रयंजं। होतां यक्ष्रद्देव्या होतांरा भिषजाऽश्विनां। इन्द्रं न जागृंवी दिवा नक्तं न भेषजेः। शूष्ट् सरंस्वती भिषक्। सीसेन दुह इन्द्रियम्। पयः सोमः परिस्रुतां घृतं मधुं। वियन्त्वाज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्षित्तिस्रो देवीर्न भेषुजम्। त्रयंस्त्रिधातंवोऽपसंः। रूपिमन्द्रें हिर्ण्ययम्॥५५॥

अश्विनेडा न भारती। वाचा सरंस्वती। मह् इन्द्रीय दध्रिन्द्रियम्। पयः सोमः परिस्रुतां घृतं मध्रं। वियन्त्वाज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्षुत्त्वष्टांर्मिन्द्रमश्विनां। भिषजुं न सरंस्वतीम्। ओजो न जूतिरिन्द्रियम्। वृको न रंभसो भिषक्। यशः सुरंया भेषजम्॥५६॥

श्रिया न मासंरम्। पयः सोमः परिस्रुतां घृतं मधुं। वियन्त्वाज्यंस्य होत्यंजं। होतां यक्षद्वन्स्पतिम्। शमितार रे श्तकंतुम्। भीमं न मृन्यु राजांनळ्याँ घन्नमंसा ऽश्विना भामम्। सरेस्वती भिषक्। इन्दांय दुह इन्द्रियम्। पयः सोमः पिर्स्रुतां घृतं मधुं। वियन्त्वाज्यंस्य होत्र्यजं॥५७॥ होतां यक्षद्ग्रिः स्वाहाऽऽज्यंस्य स्तोकानांम्। स्वाहा मेदंसां पृथंक्। स्वाहा छागंमिश्विभ्यांम्। स्वाहां मेषः सरेस्वत्यै। स्वाहंर्ष्यभिनद्रांय सि्रहाय सहंसेन्द्रियम्। स्वाहाऽग्निं न भेषजम्। स्वाहा सोमंमिन्द्रियम्। स्वाहेन्द्रः सुत्रामांणः सिवतारं वरुणं भिषजां पितम्। स्वाहा वन्स्पितं प्रियं पाथो न भेषजम्। स्वाहां देवाः आंज्यपान्॥५८॥

स्वाहाऽग्नि १ होत्राञ्जुंषाणो अग्निर्भेषजम्। पयः सोमः परि्सुतां घृतं मधुं। वियन्त्वाज्यंस्य होतर्यजं। होतां यक्षदिश्वना सरंस्वतीमिन्द्र र सुत्रामांणम्। इमे सोमाः सुरामांणः। छागैर्न मेषेर्ऋषभेः सुताः। शष्पैर्न तोकांभिः। लाजैर्महंस्वन्तः। मदा मासंरेण परिष्कृताः। शुक्राः पर्यस्वन्तोऽमृतौः। प्रस्थिता वो मधुश्चतंः। तानुश्विना सरेस्वतीन्द्रंः सुत्रामां वृत्रहा। जुषन्तार् सौम्यं मधुं। पिबंन्तु मदंन्तु वियन्तु सोमम्। होतुर्यजं॥५९॥ वीर्यं वियन्त्वाज्यंस्य होत्र्यज् नासंत्या सरंस्वती मधुं हिर्ण्ययं भेषजं वियन्त्वाज्यंस्य होत्र्यजांज्यपानमृताः पश्चं च (समिधाऽग्नि॰ षट्। तनूनपांत्सप्त। नराश॰समृषिः। इडेडितो यवैरुष्टो। बुरहिः सप्ता दुरोऽश्विना नवं। सुपेशसर्षिः। दैव्या होतारा सीसेन रसंः। तिस्रस्त्वष्टांरमुष्टावंष्टौ। वनुस्पतिमृषिः। अग्नित्रयोदश। अश्विना द्वादंश त्रयोदश। सुमिधाऽग्निं बर्दरैर्बर्दरैर्यवैर्थिना त्विषिम्भिना न भेषुज॰ रूपम्भिनां भीमं भामम् ॥)॥——[११] सिमंद्धो अग्निरंश्विना। तृप्तो घुर्मो विराद्भुतः। दुहे धेनुः

सरंस्वती। सोमर् शुक्रमिहेन्द्रियम्। तुनूपा भिषजां सुते। अश्विनोभा सरंस्वती। मध्वा रजारंसीन्द्रियम्। इन्द्रांय पृथिभिवंहान्। इन्द्रायेन्दुर् सरंस्वती। नराशरसेन नुग्रहुं:॥६०॥

अधांताम्श्विना मधुं। भेषजं भिषजां सुते। आजुह्वांना सरंस्वती। इन्द्रांयेन्द्रियाणि वीर्यम्। इडांभिरश्विनाविषम्। समूर्ज् सर्रियन्दंधुः। अश्विना नमुंचेः सुतम्। सोमर्र्श्रकं पंरिस्रुतां। सरंस्वती तमाभंरत्। बर्हिषेन्द्राय पातंवे॥६१॥

क्वष्यों न व्यचंस्वतीः। अश्विभ्यां न दुरो दिशः। इन्द्रो न रोदंसी दुधैं। दुहे कामान्त्सरंस्वती। उषासा नक्तंमश्विना। दिवेन्द्रं सायमिन्द्रियैः। सञ्जानाने सुपेशंसा। समंं जाते सरंस्वत्या। पातं नों अश्विना दिवाँ। पाहि नक्तं सरस्वति॥६२॥

दैव्यां होतारा भिषजा। पातिमन्द्र सर्चां सुते। तिस्रस्रेधा सरंस्वती। अश्विना भारतीडाँ। तीव्रं पंरिस्रुता सोमम्ँ। इन्द्रांय सुषवुर्मदम्ँ। अश्विना भेषजं मधुं। भेषजत्रः सरंस्वती। इन्द्रे त्वष्टा यशः श्रियम्ँ। रूप र रूपमधुः सुते। ऋतुथेन्द्रो वनस्पतिः। शशमानः पंरिस्रुताँ। कीलालंमश्विभ्यां मधुं। दुहे धेनुः सरंस्वती। गोभिर्न सोममश्विना। मासंरेण परिष्कृताँ। समधाता सरंस्वत्या। स्वाहेन्द्रें सुतं मधुं॥६३॥

अश्विनां ह्विरिन्द्रियम्। नमुंचेर्धिया सरंस्वती। आ शुक्रमांसुराद्वस्। मुघमिन्द्रांय जभिरे। यमश्विना सरंस्वती। ह्विषेन्द्रमवर्धयन्। स बिंभेद वृतं मुघम्। नमुंचावासुरे सर्चां। तमिन्द्रं पुशवुः सर्चां। अश्विनोभा सरंस्वती॥६४॥

दधांना अभ्यंनूषत। हुविषां यज्ञमिंन्द्रियम्। य इन्द्रं इन्द्रियन्द्धुः। सृविता वर्रुणो भगः। स सुत्रामां हुविष्पंतिः। यजमानाय सश्चत। सृविता वर्रुणोऽदधंत्। यजमानाय दाशुषें। आदंत्त नमुंचेर्वसुं। सुत्रामा बलंमिन्द्रियम्॥६५॥

वर्रुणः क्षुत्रमिन्द्रियम्। भगेन सिवता श्रियम्। सूत्रामा यशंसा बलम्। दधांना यज्ञमांशत। अश्विना गोभिरिन्द्रियम्। अश्विभिर्वीर्यं बलम्। हिविषेन्द्र सरंस्वती। यजंमानमवर्धयन्। ता नासंत्या सूपेशंसा। हिरंण्यवर्तनी नरा। सरंस्वती हिविष्मंती। इन्द्र कर्मसु नोऽवत। ता भिषजां सुकर्मणा। सा सुदुघा सरंस्वती। स वृत्रहा श्तकंतुः। इन्द्रांय दधुरिन्द्रियम्॥६६॥

उभा सरस्वती बलंमिन्द्रियन्नरा षद्वं॥————[१३]

देवं बर्हिः संरस्वती। सुदेविमन्द्रं अश्विनां। तेजो न चक्षुंरक्ष्योः। बर्हिषां दध्रिन्द्रियम्। वसुवनं वसुधेयंस्य वियन्तु यजं। देवीर्द्वारां अश्विनां। भिषजेन्द्रे सरस्वती। प्राणं न वीर्यन्नुसि। द्वारों दधुरिन्द्रियम्। वसुवनं वसुधेयंस्य

वियन्तु यजं॥६७॥

देवी उषासांविश्वनां। भिषजेन्द्रे सरंस्वती। बलं न वार्चमास्यें। उषाभ्यांन्दधुरिन्द्रियम्। वसुवने वसुधेयंस्य वियन्तु यर्जा। देवी जोष्ट्री अश्विनां। सुत्रामेन्द्रे सरंस्वती। श्रोत्रं न कर्णयोर्यशंः। जोष्ट्रीभ्यान्दधुरिन्द्रियम्। वसुवने वसुधेयंस्य वियन्तु यर्जा॥६८॥

देवी ऊर्जाहुंती दुघें सुदुघें। पयसेन्द्र सरंस्वत्यश्विनां भिषजांवत। शुक्रं न ज्योतिः स्तनंयोराहुंती धत्त इन्द्रियम्। वसुवने वसुधेयंस्य वियन्तु यजं। देवा देवानां भिषजां। होतांराविन्द्रंमश्विनां। वषद्भारेः सरंस्वती। त्विषिं न हृदंये मृतिम्। होतृंभ्यान्दध्रिन्द्रियम्। वसुवने वसुधेयंस्य वियन्तु यजं॥६९॥

देवीस्तिस्रस्तिस्रो देवीः। सरंस्वत्यश्विना भारतीडाँ। शूषत्र मध्ये नाभ्याम्। इन्द्रांय दध्रिन्द्रियम्। वस्वनं वसुधेयंस्य वियन्तु यजं। देव इन्द्रो नराशश्संः। त्रिवरूथः सरंस्वत्याऽश्विभ्यांमीयते रथंः। रेतो न रूपम्मृतंं जनित्रम्। इन्द्रांय त्वष्टा दधंदिन्द्रियाणि। वसुवनं वसुधेयंस्य वियन्तु यजं॥७०॥

देव इन्द्रो वनस्पतिः। हिरंण्यपर्णो अश्विभ्याम्। सरंस्वत्याः सुपिप्पुलः। इन्द्रांय पच्यते मधुं। ओजो न जूतिमृष्भो न भामम्। वनस्पतिनीं दधिदिन्द्रियाणि। वसुवने वसुधेयंस्य वियन्तु यजे। देवं बर्हिवीरितीनाम्। अध्वरे स्तीर्णमुश्विभ्याम्। ऊर्णम्रदाः सरेस्वत्याः॥७१॥

स्योनिर्मिन्द्र ते सदंः। ईशायैं मृन्यु राजांनं बर्हिषां दधिरिन्द्रियम्। वसुवनं वसुधेयंस्य वियन्तु यजं। देवो अग्निः स्विष्टुकृत्। देवान् यंक्षद्यथायथम्। होतांराविन्द्रंमिश्विनां। वाचा वाच् सरंस्वतीम्। अग्नि सोम हित्रं स्वष्टुकृत्। स्विष्ट् इन्द्रंः सुत्रामां सिवृता वर्रुणो भिषक्। इष्टो देवो वनस्पतिः। स्विष्टा देवा आज्यपाः। इष्टो अग्निर्ग्निनां। होतां होत्रे स्विष्टुकृत्। यशो न दधिदिन्द्रियम्। ऊर्ज्मपंचिति इस्वधाम्। वसुवने वसुधेयंस्य वियन्तु यजं॥७२॥

द्वारों दध्रिरिन्द्रियं वंसुवनें वसुधेयंस्य वियन्तु यज् जोष्ट्रींभ्यान्दध्रिन्द्रियं वंसुवनें वसुधेयंस्य वियन्तु यज् होतृंभ्यान्दध्रिन्द्रियं वंसुवनें वसुधेयंस्य वियन्तु यज्रैन्द्रियाणिं वसुवनें वसुधेयंस्य वियन्तु यज्र सर्रस्वत्या वनस्पितृष्यद्वं (देवं ब्रृहिर्देवीद्वारीं देवी उपासांविश्वनां देवी जोष्ट्रीं देवी कुर्जाहुंती देवा देवानां भिषजां वषद्वारेदेवीस्तिस्रस्तिस्रो देवीदेव इन्द्रो नराशश्सों देव इन्द्रो वनस्पितिदेवं ब्रृहिर्वारितीनान्देवो अग्निः स्विष्टकृद्देवान्। समिधाऽग्निन्देवं ब्रुहिः सर्रस्वत्यश्विना सर्वं वियन्तु। द्वारंस्तिस्रः सर्ववियन्तु। अज इन्द्रमोजोऽग्निं परः सर्रस्वतीम्। नक्तं पूर्वः सर्रस्वति। अन्यत्र सर्रस्वती। भिषक्पूर्वन्द्रह इन्द्रियम्। अन्यत्रं दध्रिनिद्रयम्। सौत्रामण्याश्सेतासुती। अञ्चन्त्ययं यजमानः ॥)॥——[१४]

अग्निम्द्य होतांरमवृणीत। अय र स्ंतास्ती यजंमानः। पर्चन्यक्तीः। पर्चन्युरोडाशान्। गृह्णन्यहान्। बुध्नत्रिश्वभ्याञ्छागुर् सरंस्वत्या इन्द्रांय। बुध्नन्त्सरंस्वत्यै मेषिमन्द्रांयाश्विभ्यांम्। बुध्निन्द्रांयर्ष्भमृश्विभ्याः सरंस्वत्यै। सूपस्था अद्य देवो वनस्पतिरभवत्। अश्विभ्याञ्छागेन सरंस्वत्या इन्द्रांय॥७३॥

सरंस्वत्ये मेषेणेन्द्रांयांश्विभ्यांम्। इन्द्रांयर्षभेणांश्विभ्याः सरंस्वत्ये। अक्षः स्तान्मेद्स्तः प्रतिपचताग्रंभीषुः। अवीवृधन्त ग्रहैंः। अपाताम्श्विना सरंस्वतीन्द्रः सुत्रामां वृत्रहा। सोमान्त्सुराम्णः। उपो उक्थामदाः श्रौद्विमदां अदन्। अवीवृधन्ताङ्गूषैः। त्वाम् द्यर्षं आर्षेयर्षीणान्नपादवृणीत। अयः स्तास्ती यजंमानः। बहुभ्य आ सङ्गंतेभ्यः। एष में देवेषु वसु वार्या यंक्ष्यत् इतिं। ता या देवा देवदानान्यदुः। तान्यस्मा आ च शास्वं। आ चं गुरस्व। इषितश्चं होत्रसिं भद्रवाच्यांय प्रेषितो मानुषः। सूक्तवाकायं सूक्ता ब्रूंहि॥७४॥ इत्रांष्ट्रां वान्यं प्रांष्ट्रां वान्यं प्रेष्ट्रां वान्यं प्रांष्ट्रां वान्यं प्रांष्ट्रां वान्यं प्रांष्ट्रां वान्यं प्रांष्ट्रां वान्यं प्रांष्ट्रां वान्यं प्रांष्ट्रां वान्यं वान्यं

उशन्तंस्त्वा हवामह् आ नो अग्ने सुकेतुनां। त्वर सोम महे भगन्त्वर सोम प्रचिंकितो मनीषा। त्वया हि नेः पितरं सोम पूर्वे त्वर सोम पितृभिः संविदानः। बर्हिषदः पितर् आऽहं पितृन्। उपंहूताः पितरोऽग्निष्वात्ताः पितरः। अग्निष्वात्तानृतुमतो हवामहे। नराशरसे सोमपीथं य आशुः। ते नो अर्वन्तः सुहवां भवन्तु। शं नो भवन्तु द्विपदे शश्चतुंष्पदे। ये अंग्निष्वात्ता येऽनंग्निष्वात्ताः॥७५॥ अध्होमुर्चः पितरंः सोम्यासंः। परेऽवंरेऽमृतांसो भवंन्तः। अधि ब्रुवन्तु ते अंवन्त्वस्मान्। वान्यायै दुग्धे जुषमाणाः कर्म्भम्। उदीरांणा अवंरे परे च। अग्निष्वात्ता ऋतुभिः संविदानाः। इन्द्रंवन्तो ह्विरिदं जुषन्ताम्। यदंग्ने कव्यवाहन् त्वमंग्न ईडितो जांतवेदः। मातंली क्व्यैः। ये तांतृपुर्देवृत्रा जेहंमानाः। होत्रावृधः स्तोमंतष्टासो अर्कैः। आऽग्ने याहि सुविदत्रेभिर्वाङ्। स्त्यैः क्व्यैः पितृभिर्धर्म्सिद्धः। ह्व्यवाहंम्जरं पुरुप्रियम्। अग्निं घृतेनं ह्विषां सप्यन्। उपांसदङ्कव्यवाहं पितृणाम्। स नः प्रजां वीरवंतीः समृण्वतु॥७६॥

अनंग्निष्वात्ता जेहंमानाः सप्त चं॥_____[१६]

होतां यक्षदिडस्पदे। स्मिधानं महद्यशंः। सुषंमिद्धं वरेण्यम्। अग्निमिन्द्रं वयोधसम्। गायत्रीञ्छन्दं इन्द्रियम्। त्र्यविङ्गां वयो दर्धत्। वेत्वाज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्ष्च्छुचिंव्रतम्। तनूनपातमुद्भिदम्। यङ्गर्भमदितिर्द्धे॥७७॥

शुचिमिन्द्रं वयोधसम्। उष्णिह्ञ्छन्दं इन्द्रियम्। दित्यवाह्ङ्गां वयो दर्धत्। वेत्वाज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्षदीडेन्यम्। ईडितं वृत्रहन्तंमम्। इडांभिरीड्यू सहंः। सोम्मिन्द्रं वयोधसम्। अनुष्टुभ्ञ्छन्दं इन्द्रियम्। त्रिवत्सङ्गां वयो दर्धत्॥७८॥

वेत्वाज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्षत्सुबर्हिषदम्ं। पूषण्वन्तममंर्त्यम्। सीदंन्तं बर्हिषं प्रिये। अमृतेन्द्रं वयोधसम्। बृह्तीञ्छन्दं इन्द्रियम्। पञ्चांविङ्गां वयो दधंत्। वेत्वाज्यंस्य होत्र्यजं। होतांयक्ष्रद्यचंस्वतीः। सुप्रायणा ऋतावृधंः॥७९॥

द्वारों देवीर्हिर्ण्यर्यीः। ब्रह्माण् इन्ह्रंं वयोधसम्। पृङ्किञ्छन्दं इहेन्द्रियम्। तुर्यवाहृङ्गां वयो दर्धत्। वेत्वाज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्षत्सुपेशंसे। सुशित्पे बृंहृती उभे। नक्तोषासा न दंर्शते। विश्वमिन्द्रंं वयोधसम्। त्रिष्ठभञ्छन्दं इन्द्रियम्॥८०॥ पृष्ठवाहृङ्गां वयो दर्धत्। वेत्वाज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्षत्प्रचेतसा। देवानांमृत्तमं यशः। होतांरा देव्यां क्वी। स्युजेन्द्रं वयोधसम्। जगंतीञ्छन्दं इहेन्द्रियम्। अनुङ्वाहृङ्गां वयो दर्धत्। वेत्वाज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्षत्पेशंस्वतीः॥८१॥

तिस्रो देवीर्हिर्ण्ययीः। भारतीर्बृह्तीर्म्हीः। पित्मिन्द्रं वयोधसम्। विराज्ञञ्छन्दं इहेन्द्रियम्। धेनुं गां न वयो दर्धत्। वेत्वाज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्षत्सुरेतंसम्। त्वष्टांरं पृष्टिवर्धनम्। रूपाणि बिभ्रंतं पृथंक्। पृष्टिमिन्द्रं वयोधसम्॥८२॥

द्विपदञ्छन्दं इहेन्द्रियम्। उक्षाणं गां न वयो दर्धत्।

वेत्वाज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्षच्छ्तकंतुम्। हिरंण्यपर्णमुक्थिनम्। र्श्नां बिभ्रंतं वृशिम्। भग्मिन्द्रं वयोधसम्। कुकुभुञ्छन्दं इहेन्द्रियम्। वृशां वेहतं गां न वयो दर्धत्। वेत्वाज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्षुत्स्वाहांकृतीः। अग्निं गृहपंतिं पृथंक्। वर्रणं भेषजङ्कविम्। क्षुत्रमिन्द्रं वयोधसम्। अतिंच्छन्दस्ञ्छन्दं इन्द्रियम्। बृहद्ष्पभङ्गां वयो दर्धत्। वेत्वाज्यंस्य होतर्यजं॥८३॥

द्धे दर्धहतावृधं इन्द्रियं पेशंस्वतीर्वयोधस्ं वेत्वाज्यंस्य होत्र्यंजं सप्त चं (इडस्प्देंऽग्निङ्गांयत्रीत्र्यविम्ं। शृचिंव्रत् शृचिंमुण्णिहंन्दित्यवाहम्ं। ईडेन्य् सोमंमनुष्टुभंत्रिवृत्सम्। सुव्रृहिषदंममृतेन्द्रं बृह्तीं पश्चांविम्। व्यचंस्वतीः सुप्रायणा द्वारों ब्रह्माणंः पृङ्किमिह तुंर्य्वाहम्ं। सुपेशंसे विश्वमिन्द्रंत्रिष्टुभं पष्टवाहम्ं। प्रचेतसा स्युजेन्द्रं जगंतीमिहानुङ्गाहम्ं। पेशंस्वतीस्तिसः पितं विराजंमिह धेनुत्र। सुरेतंस्वन्त्वष्टांरं पृष्टिमिन्द्रं द्विपदंमिहोक्षाण्त्र। श्रृतकंतुं भगमिन्द्रंङ्किक्भंमिह वृशान्न। स्वाहांकृतीः क्षत्रमितंच्छन्दसं बृहहंष्भङ्गां वयो दर्धदिन्द्रयमृषि वसु नवं द्रशेहंन्द्रियमष्टं नव दश् गां न वयो दर्धदिडस्पदे सर्वं वेतु ॥)॥———[१७]

सिमंद्धो अग्निः स्मिधां। सुषंमिद्धो वरेंण्यः। गायत्री छन्दं इन्द्रियम्। त्र्यविगीवयो दधुः। तनूनपाच्छुचित्रतः। तनूपाच् सरंस्वती। उष्णिक्छन्दं इन्द्रियम्। दित्यवाङ्गोवयो दधुः। इडांभिरग्निरीड्यः। सोमो देवो अमर्त्यः॥८४॥

अनुष्ठुप्छन्दं इन्द्रियम्। त्रिवृत्सो गौर्वयो दधः। सुब्रुहिर्ग्निः पूषण्वान्। स्तीर्णबंर्हिरमंत्र्यः। बृह्ती छन्दं इन्द्रियम्। पश्चांविर्गीर्वयो दधः। दुरों देवीर्दिशों महीः। ब्रह्मा देवो बृह्स्पतिः। पृङ्किश्छन्दं इहेन्द्रियम्। तुर्यवाङ्गोर्वयो दधः॥८५॥ उषे यही सुपेशंसा। विश्वं देवा अमंर्त्याः। त्रिष्टुप्छन्दं इन्द्रियम्। पृष्ठवाद्गोर्वयो दधः। दैव्यां होतारा भिषजा। इन्द्रेण स्युजां युजा। जगंती छन्दं इहेन्द्रियम्। अनुङ्वान्गोर्वयो दधः। तिस्र इडा सरंस्वती। भारती मुरुतो विशः॥८६॥ विराद्धन्दं इहेन्द्रियम्। धेनुर्गौर्न वयो दधः। त्वष्टां तुरीपो अद्भुतः। इन्द्राग्नी पृष्टिवर्धना। द्विपाच्छन्दं इहेन्द्रियम्। उक्षा गौर्न वयो दधः। श्वामिता नो वनस्पतिः। स्विता प्रसुवन्भगम्। क्कुच्छन्दं इहेन्द्रियम्। वृशा वेहद्गौर्न वयो दधः। स्वाहां यृज्ञं वर्रणः। सुक्षुत्रो भेषुजं करत्। अतिच्छन्दाश्छन्दं इन्द्रियम्।

अमर्त्यस्तुर्यवाङ्गोर्वयो दधुर्विशो वृशा वेहद्गौर्न वयो दधुश्चत्वारि च॥———[१८]

बृहद्घमो गौर्वयो दधुः॥८७॥

वस्नतेन्त्र्नां देवाः। वसंविश्चवृतां स्तुतम्। रथन्तरेण् तेजंसा। ह्विरिन्द्रे वयों दधुः। ग्रीष्मेणं देवा ऋतुनां। रुद्राः पंश्चद्रशे स्तुतम्। बृह्ता यशंसा बलम्ं। ह्विरिन्द्रे वयों दधुः। वर्षाभिर्ऋतुनांऽऽदित्याः। स्तोमें सप्तद्रशे स्तुतम्॥८८॥

वैरूपेणं विशोजंसा। ह्विरिन्द्रे वयों दधुः। शार्देनुर्तुनां देवाः। एकविश्श ऋभवंः स्तुतम्। वैराजेनं श्रिया श्रियम्। ह्विरिन्द्रे वयों दधुः। हेमन्तेनुर्तुनां देवाः। मुरुतंस्त्रिण्वे स्तुतम्। बलेन् शक्वरीः सहंः। ह्विरिन्द्रे वयों दधुः। शैशिरेणुर्तुनां देवाः। त्रयस्त्रि १ शें ऽमृत ई स्तुतम्। सत्येनं रेवतीः क्षत्रम्। ह्विरिन्द्रे वयो दधुः॥८९॥

स्तोमें सप्तदुशे स्तुत सहों हुविरिन्द्रे वयों दधुश्चत्वारिं च (वसन्तेनं ग्रीष्मेणं वर्षाभिः शार्देनं हेमन्तेनं शैशिरेण षद ॥)॥——[१९]

देवं ब्र्हिरिन्द्रं वयोधसम्। देवन्देवमंवर्धयत्। गायत्रिया छन्दंसेन्द्रियम्। तेज् इन्द्रे वयो दर्धत्। वसुवनं वसुधेयंस्य वेतु यजं। देवीर्द्वारों देविमन्द्रं वयोधसम्। देवीर्देवमंवर्धयन्। उण्णिहा छन्दंसेन्द्रियम्। प्राणिमन्द्रे वयो दर्धत्। वसुवनं वसुधेर्यस्य वियन्तु यजं॥९०॥

देवी देवं वंयोधसम्। उषे इन्द्रंमवर्धताम्। अनुष्ठभा छन्दंसेन्द्रियम्। वाच्मिन्द्रे वयो दर्धत्। वसुवने वसुधेयंस्य वीतां यजं। देवी जोष्ट्री देवमिन्द्रं वयोधसम्। देवी देवमवर्धताम्। बृह्त्या छन्दंसेन्द्रियम्। श्रोत्रमिन्द्रे वयो दर्धत्। वसुवने वसुधेयंस्य वीतां यजं॥९१॥

देवी ऊर्जाहुंती देविमन्द्रं वयोधसम्। देवी देवमंवर्धताम्। पृङ्गा छन्दंसेन्द्रियम्। शुक्रमिन्द्रे वयो दर्धत्। वसुवनं वसुधेयंस्य वीतां यजं। देवा दैव्या होतांरा देविमन्द्रं वयोधसम्। देवा देवमंवर्धताम्। त्रिष्टुभा छन्दंसेन्द्रियम्। त्विषिमिन्द्रे वयो दर्धत्। वसुवनं वसुधेयंस्य वीतां यजं॥९२॥

देवीस्तिस्रस्तिस्रो देवीर्वयोधसम्। पतिमिन्द्रमवर्धयन्।

जगंत्या छन्दंसेन्द्रियम्। बलुमिन्द्रे वयो दर्धत्। वसुवने वसुधेयंस्य वियन्तु यजं। देवो नराशश्सों देविमन्द्रं वयोधसम्। देवो देवमंवर्धयत्। विराजा छन्दंसेन्द्रियम्। रेत् इन्द्रे वयो दर्धत्। वसुवने वसुधेयस्य वेतु यजं॥९३॥

देवो वन्स्पतिर्देविमिन्द्रं वयोधसम्। देवो देवमंवर्धयत्। द्विपदा छन्दंसेन्द्रियम्। भगमिन्द्रे वयो दर्धत्। वसुवनं वसुधेयस्य वेतु यजं। देवं ब्रिह्वीरितीनान्देविमन्द्रं वयोधसम्। देवन्देवमंवर्धयत्। कुकुभा छन्दंसेन्द्रियम्। यश् इन्द्रे वयो दर्धत्। वसुवनं वसुधेयस्य वेतु यजं। देवो अग्निः स्विष्टकृद्देविमन्द्रं वयोधसम्। देवो देवमंवर्धयत्। अतिच्छन्दसा छन्दंसेन्द्रियम्। क्षत्रिमन्द्रे वयो दर्धत्। वसुवनं वसुधेयंस्य वेतु यजं॥ वसुवनं वसुधेयंस्य वेतु यजं॥ वसुवनं वसुधेयंस्य वेतु यजं॥ ९४॥

वियन्तु यर्ज वीतां यर्ज वीतां यर्ज वेतु यर्ज वेतु यर्ज वेतु यर्ज पश्चं च (देवं बर्हिर्गायत्रिया तेर्जः। देवीर्द्वारं उष्णिहां प्राणम्। देवी देवमुषे अंनुष्टुभा वाचमंं। देवी जोष्ट्रीं बृहृत्या श्रोत्रमं। देवी ऊर्जाहंती पृङ्क्या श्रुक्रम्। देवा देव्या होतांरा त्रिष्टुभा त्विषिमं। देवीस्तिस्रस्तिस्रो देवीः पितं जगत्या बलमं। देवो नराशश्चां विराजा रेतः। देवो वनस्पितिर्द्विपदा भगमं। देवं बर्हिवारितीनाङ्ककुभा यशः। देवो अग्निः स्विष्टकुदितिंच्छन्दसा क्षुत्रम्। वेतु वियन्तु चतुर्वीतामेको वियन्तु चतुर्वेत्ववर्धयदवर्धयश्चतुरंवर्धतामेकोऽवर्धयश्च श्चतुरंवर्धयत् ॥)॥————[२०] स्वाद्वीन्त्वा सोमः सुरावन्तश्च सीसेन मित्रोऽसि यद्वेवा होतां यक्षत्समिधेन्द्रश्च समिद्ध इन्द्र आचेर्षणिप्रा देवं बर्हिर्होतां यक्षत्समिधाऽग्निश्च समिद्धो अग्निरंश्विनाऽश्विनां हिविरिन्द्रियन्देवं बर्हिः सरंस्वत्यग्निम्ह्योशन्तो होतां यक्षदिडस्पुदे समिद्धो अग्निरंश्विनाऽश्विनां हिविरिन्द्रियन्देवं बर्हिः सरंस्वत्यग्निम्ह्योशन्तो होतां यक्षदिडस्पुदे समिद्धो अग्निः स्विम्धं

षष्ठमः प्रश्नः 29

वसन्तेन्त्नां देवं ब्र्हिरिन्द्रं वयोधसं विश्यतिः॥२०॥
स्वाद्वीन्त्वाऽमीमदन्त पितरः साम्राज्याय पूतं प्वित्रेणोषासानक्ता बदेरैरधातान्देव इन्द्रो
वनस्पितः पष्ठवाह्ङ्गान्देवी देवं वयोधसं चतुर्नवितः॥९४॥
स्वाद्वीन्त्वां वेतु यजं॥

हरिंः ओम्॥ ॥इति श्रीकृष्णयजुर्वेदीयतैत्तिरीयब्राह्मणे द्वितीयाष्टके षष्ठः प्रपाठकः समाप्तः॥

This PDF was downloaded from http://stotrasamhita.github.io.

GitHub: http://stotrasamhita.github.io | http://github.com/stotrasamhita

Credits: http://stotrasamhita.github.io/about/